



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput IV. Ex Concilio (a) Lateran.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

byteri scilicet sæculares] fruuntur suis rebus, ministrant Eccl. adeunt balnea, nunguentia non spernunt, & in omnium flore versantur. Ad quod & ante respondit, & nunc breviter respondeo, me in presenti non de clericis disputare, sed monachum instituere. Nec aliquid facit textus in d. l. cupa: nam procedit in scientia damnata, cujus titulum æqualiter in au-

diente, ac in legente prohibetur. Manet ergo, quod licet monachis, & clericis in presenti prohibeatur audire leges, aut Physicam, non tamen illis prohiberi eas publice docere, & multo magis illis prohibetur non esse privatim studere, & eas discere: unde facillè dissolvuntur supra adducta pro dubitandi ratione.

C A P U T IV.

Ex Concilio (a) Lateran.

Sed nec (b) procuraciones villarum, aut jurisdictiones etiam sæculares sub aliquibus Principibus, & sæcularibus viris, ut (c) justitiarum eorum fiant, clericorum quisquam exercere præsumat. Si quis autem adversus hoc venire tantaverit, quia contra doctrinam Apostoli dicentis: Nemo militans Deo, implicat se sæcularibus negotiis; sæculariter agit, ab ecclesiastico fiat ministerio alienus, pro eo quod officio clericali neglecto fluctibus sæculi, ut parentibus placeat, se immergit. Distinctius autem decernimus puniendum, si religiosorum quisquam aliud prædictorum ausus fuerit attentare.

N O T A E.

1. (a) *Lateran.*] Ita etiam legitur in prima lectione, sub hoc tit. cap. 3. & quamvis Boëtius Epon. in presenti affirmet, non reperiri textum hunc in Concilio generali Lateran. & ita tantum auctoritatem habere ex eo, quia compilatus reperitur auctoritate Gregorii IX. in hoc volumine; tamen reperitur in ipso Concilio, ut jam notavi in cap. 1. de postul. ubi extat alia pars hujus textus.

2. (b) *Procuraciones villarum.*] Hoc est gubernationes oppidorum, vel Rerum publicarum civilium administrationes. Concil. Oxoniense tempore Honorii III. cap. 7. *Presenti decreto sancimus, ne clerici beneficiati, aut in sacris ordinibus constituti, villarum procuraciones admittant, videlicet ut non sint senescalli, aut ballivi talium administrationum, occasione quarum laicis in reddendis rationibus obligentur, si & jurisdictiones exercent sæculares.* Eccl. Concilium Londinense habitum anno salutis 1503. apud VVillelmum Malmesburiensem lib. 1. de gest. Pontif. Angl. ibi: *Ne quilibet cleri sint sæcularium præpositi, vel procuratores, aut iudices sanguinis.* Hinc à Tribunali Romano rejectus quidam clericus, quòd jurisdictionem pro Comite Flandrensi exercuisset, de quo Stephanus Tornacentis cap. 131. *Jurisdictionem civilem usque ad rigorem, quam imperium mixtum quidam appellant, sub potestate Comitis Flandrensis procuratorio nomine diu exercuit; ubi ex officio qualitercunque suscepto tenebatur & innocentes absolvere, & noxios condemnare: neminem tamen, ut ipse confitetur, ad effusionem sanguinis ore proprio condemnavit, sed confessos, aut convictos de crimine, Communia Ambianensi, ad quam judicium sanguinis spectat, secundum quod*

meruisset reus, judicandos exposuit, & plebendos. Exponit Boëtius Epon. in presenti, num. 6. Villæ enim plerumque ponuntur pro minoribus civitatibus, aut majoribus, ut in cap. ex litteris, vers. *Sic Episcopus, de excess. Pralar. cap. venerabili fratri, de censibus.*

(c) *Justitarius.*] Id est iudex, quo modo regulariter accipitur apud Ingulphum, quem refert Joannes Vossius de vitis serm. lib. 3. cap. 17. ibi: *Præfectus provinciarum, quos antea vice Domini in duo officia divisit, id est in iudices, quos nunc justitarios vocamus; & in Vicecomites, qui adhuc idem nomen retinent.* Indeque pro judicis munere ponitur justitaria in legibus Siculis lib. 1. tit. 45. & 46. apud Matthæum Parisium anno 1188. ibi: *Episcopus Dunelmensis habuit justitariam à magno flumine usque ad Scotorum mare: VVillelmus vero Etenensis obtinuit justitariam à flumine prædicto ad plagam Australem; quod Hugo Dunelmensis Episcopus nimis molesto ferebat, tunc primò intelligens, quod Rex illum justitarium fecerat, non zelo justitiæ, sed ut pecuniam ab eo extorqueret.* Specialiter verò justitarius sumitur pro iudice causarum criminalium, in cap. ex litteris 5. de pignor. ubi justitarius appellatur minister Regius, qui cognovit de quodam delicto: & ex Clement. 1. de penit. & remiss. ubi postquam Patres Concilii Viennen. statuerunt, sacramentum penitentiae ultimo supplicio damnatis non esse denegandum, ut fieri consueverat, hæc adjiciunt verba: *Justitarios omnes, & Dominos temporales, ut ab hujusmodi desistant abusu, in Domino hortamur.* Notavit Glossa in cap. Episcopus, hoc tit. in 6. quo modo justitarium in presenti exponit Barbosa voto 89. num. 66. Commentarium hujus textus dedi supra in cap. 2.

C A P U T V.

Idem (a) Cant. Archiep.

Clericis qui in sacris ordinibus constituti sunt, ex (b) Toletano Concilio judicium sanguinis agitare non licet. Unde prohibemus, ne aut per se truncationes membrorum faciant, aut judicent inferendas: quod si quis tale quid fecerit, (c) honore privetur, & loco. Jubemus etiam sub interminatione anathematis, ne quis sacerdos officium